

Aralin 2 - BARAYTI NG WIKA

✓ Pag-aaral ng Wika

- ✓ L1: Katutubong wika.
- ✓ L2: Natutunang wika.

✓ Barayting Wika

- **Dinamiko** - nagbabago dahil sa panghihiram.
- **Alonzo** - "May sariling kakayahan ang bawat wika."
- **Sapir** - "Mahalaga ang wika sa lipunan at komunikasyon."

✓ Lipunan at Wika

- **Lipunan**: Malaking grupo na may magkatulad na ugali, naninirahan sa isang lugar.
- **Pamayanan ng Pagsasalita (Speech Community)**: Grupo na may natatanging gamit ng wika.
 - ◆ **Hymes**: Nagbabahagi ng mga tuntunin sa paggamit ng wika.
 - ◆ **Labov**: Nauunawaan ang mga estilo ng komunikasyon na para lamang sa grupo.

✓ Barayting Wika

- **Homogeneous**: Pareho ang pagsasalita ng lahat.
- **Heterogeneous**: Nag-iiba ang wika dahil sa mga salik panlipunan (edad, edukasyon, estado, rehiyon, etnisidad).
- **Pangunahing Ideya**: Ang wika ay magkakaiba, hinuhubog ng kontekstong panlipunan.

MGA URI NG BARAYTI NG WIKA

✓ Dayalek/Dayalekto

- Ginagamit sa isang partikular na lugar o rehiyon.
- Nag-iiba ang punto, tono, kahulugan ng salita, at pagbuo ng pangungusap.

- Halimbawa: Iba-iba ang Tagalog sa Manila, Batangas, at Bataan.
- Ayon kay **Renato Constantino**, may 400 dayalekto sa Pilipinas.

✅ Idyolek

- Sariling istilo o paraan ng pagsasalita ng isang indibidwal.
- Nagpapatunay na hindi pare-pareho ang wika dahil iba-iba ang istilo at kagustuhan sa pagsasalita.

✅ Etnolek

- Nagmumula sa mga wika ng iba't ibang grupong etnolinggwistiko.

✅ Pidgin

- Walang pormal na istruktura at hindi katutubong wika ng sinuman.

✅ Creole

- Nagsimula bilang pidgin ngunit kalaunan ay naging likas na wika na may pormal na istruktura.
- Nabuo ito mula sa pinaghalong wika ng iba't ibang lugar.
- Halimbawa: Chavacano (pinaghalong Espanyol at Filipino).

📌 REGISTER NG WIKA

→ Pag-aangkop ng uri ng wikang ginagamit depende sa sitwasyon at kausap

✅ Dalawang Uri

- **Pormal:** Ginagamit sa mga may awtoridad, mataas na katungkulan, o hindi masyadong kilala.

- **Halimbawa:** "Magandang umaga! Kumusta po ang bakasyon ninyo?" (sa guro).
 - **Di-pormal:** Ginagamit sa kaibigan, malalapit na kapamilya, at impormal na komunikasyon.
 - **Halimbawa:** "Uy, kumusta naman ang pagliliwaliw mo?" (sa kaibigan).
-

[VIDEO] - <https://www.youtube.com/watch?v=S3adIoOu6Is>

DepEd TV - Official. (2021, January 18). *SHS Filipino Q1 Ep 5 Barayti ng Wika* [Video]. YouTube. <https://www.youtube.com/watch?v=S3adIoOu6Is>